

Přijeli jsme na návštěvu

Rozhovor s Karlem Šefrnou, klíčovou osobností souboru Céčko Svitavy, který při zahájení festivalu převzal Cenu Jiráska Hronova za přínos amatérskému divadlu.

Přečtu, co se o vás píše ve zdůvodnění návrhu na cenu Jiráska Hronova v roce 2014: „Ve své divadelní práci vytváří zcela typickou a neopakovatelnou poetiku syntetického autorského divadla (...) založeného na výtvarné metafoře, divadla s výrazným smyslem pro nepochopitelné, nonsense, ba i absurdno, prochnutého hudbou a neseného autentickým autorským herectvím, které zdůrazňuje snad ještě více než divadelní komunikativnost, komunikativnost lidskou.“ Co na to říkáte?

No, je to úžasný. Nevím teda, jestli je to všechno pravda, ale je to velká pochvala.

Ta „lidská komunikativnost“ a mezilidské vztahy se tam objevují častěji. Cítíte opravdu, že se o to snažíte?

Pravda je, že všechna divadla, která jsme dělali, byla postavena tak, že jsme si s lidma z jeviště povídali. Měli jsme svoje téma, která jsme chtěli lidem říct a to jeviště (zvláště pak ještě za bolševika) bylo jedno z míst, kde se to podařilo.

Céčko funguje od sedmdesátých let a vy jste přitom byl už od začátku. Jaké období bylo pro vás neplodnější?

Céčko nebyl od začátku po dnes jednotlivý tým. Řekl bych, že těch Céček bylo tak nejmíň pět. První bylo veselé, hravé protože jsme si mysleli (to byl sedmdesátý rok), že to je jenom na chvíli a že se vrátí to, jak to bylo aspoň v první půlce osmašedesátého. Když to pak začalo vypadat, že to je na dýl, tak jsme to reflektovali. Hráli jsme třeba od Švarce Mořského cara, kde jsme byli docela tvrdě protirežimní. Do každé hry se potom montovalo téma svobody.

Jak vlastně Céčko vzniklo?

To bylo taky docela srandózní, protože ve Svitavách byl loutkářský soubor už někdy na konci padesátých let a já tam chodil jako student. Pětkrát jsme byli na Chrudimi, takže to nebyl špatný soubor, jenže přišla okupace a my se nedohodli na tom, jestli je to dobře nebo ne. Já tvrdil, že to dobře není, a oni říkali, abych nekecal a držel hubu. Takže mě v sedmdesátém roce ze souboru vyhodili tím, že mi řekli, ať si ho nechám a sami si založili jiný. Z organizačních důvodů byli oni soubor B - nikdo nechtěl být A - a na takovéhle kravině vzniklo Céčko. Jim už se potom moc nedařilo... no a nám se dařilo, přišli k nám noví, veselí lidé.

Dokázal byste říct, jaké představení z těch mnoha máte nejradši?

To bych byl zlý k těm ostatním. Mně se třeba docela líbil Edward - to bylo od Edwarda Leara, hráli jsme to i tady. Krásný

představení byl Hamlet, to jsme hráli s úplně malinkýma marionetkama - a král Claudius byl Jakeš, že jo. A třeba Prevéra jsem měl velice rád, Dona Kichota, Zlatovlásku a mnoho jiných. Samozřejmě ne všechno byly tak povedené, ale když se to povede, nestydím se za to ještě dneska.

Před revolucí amatérská scéna fungovala určitě jinak, jaké soubory ji tehdy tvořily a jaké bylo vaše místo mezi nimi?

To byla taková hnutí - třeba s pražákama vznikla Moravsko-česká společnost pro tvůrčí využití volného času. To bylo kolem Ludka Richtra. Potom z toho dokonce vznikl velkými kotrmlenci Čechomor.

Jaký vztah mezi sebou mají loutkářské a činoherní divadlo?

Divadlo je malý žánr a loutkové divadlo je malý žánr v malém žánru. Neměl jsem nikdy problém s činoherci, že by nás nebrali

vážně. Každý má svoje místo. Jinak, my nehráli klasické loutkové divadlo skoro vůbec nikdy, vždy to bylo s živými herci. A mnoho činoherních divadel používá velice moc loutkářských principů.

Při předávání ceny se mluvilo také o vašich zahraničních cestách. Kde všude jste byli?

Naše první pozvání bylo do Francie, a protože to bylo krátce po sedmdesátém roce, tak mě naši ochránci nepustili. Pak jsme jeli do Talinu, kde jsme dostali „pedagogický dohled“. Pak byla Francie, tam s námi jel tajemník okresního výboru komunistické strany, který si s námi kupodivu potykal, pomáhal nám s kulisami, a když jsme potom pašovali, tak taky pašoval. Když už nás tenhle člověk požel, měli jsme dveře otevřené. Takže jsme s Céčkem sjezdili půlku Evropy - Německo, Rakousko, Francie, Španělsko, Portugalsko, Holandsko a samozřejmě na druhé straně Maďarsko, Polsko... Dostali jsme se i na ten celosvětový festival do Maroka, což byla velká trofej, jinak ale hrůza hrůzoucí, co se týče hygieny a nepřipravenosti té organizace...

Jak se ve Svitavách podílíte na kulturním dění?

Před dvaceti lety jsem vlezl do obecního zastupitelstva a naše nepolitická organizace Spolek pro město Svitavy vyhrála volby, takže jsme se dostali do jisté míry k prachům, a mohli rozhodovat, co s nimi. Tak vzniklo ze sekretariátu Svazu mládeže divadlo Trám. Založili jsme i Dramatickou školičku, kde občas učím. A k tomu tam má náš Petr Mohr Fabriku, takový multifunkční dům. Podílíme se i na těch festivalech, jako třeba Dětská scéna.

K čemu vás cena Jiráskova Hronova motivuje, co ještě přijde?

Ta cena je pro mě dost překvapující. Říkal jsem, že to je ocenění za vytrvalost - třeba kdybych měl spočítat všechny ty medaile na Chrudimi, tak nemáme konkurenci. Dneska už je Céčko rodinný podnik - jsou to moje dvě dcery, Petr je můj zeť, je tam moje manželka a vnuk. Celá inscenace Vědci je vlastně sranda, která byla určená jen pro náš lokální festival Posed.

Chcete k té ceně ještě něco od srdíčka říct?

Jsem rád, že zase vidím Hronov. Bude se nám blbě hrát na velkém jevišti, myslím jsem, že budeme v Čapkách... Takže to bude takový všelijaký. Ale co, nejde o život. Však tady nejsme závodně, ne? Přijeli jsme na návštěvu.

Jan Mrázek

All the World is Stage

Čím více chodím do divadla, tím více se mi slévá se životem. Někdy (čím dál častěji) se mi zdá, že toto zdivadelnění života už začíná nebezpečně překračovat hranice. Něco, jako když se koukáte na film v televizi, který nenadále přeskočí v pestrou reklamu, a chvíli trvá, než vám to dojde.

Mnohé z toho, co ještě před pár lety bylo extravagantní, je najednou normální. Vše kolem je přesyceno situacemi, většinou tak absurdními, že by to nevymysleli ani Beckett, Ionesco a Jarry dohromady. Nejenže nikdy netušíme, jestli nejsme náhodou součástí humorného pořadu Natočto! Tichých bláznů je spousta, ale stále více je těch hlasitých. To třeba jedete tramvají, a najednou se tu vynoří nejrůznější postavy a postavičky přímo snového až pohádkově hororového charakteru.

Možná ovšem, že to už nikdo ani nevnímá. K tomu, abyste začali sledovat svět očima divadelníka, někdy stačí málo. Nedávno jsem se v rámci pražského festivalu Nultý bod zúčastnila interaktivní performance pod názvem Secret Radio v nákupním centru Palladium. Všichni účastníci se stali špióny, a prostřednictvím pokynů do sluchátek jim byly zadávány nejrůznější úkoly. Střídaly se tu dvojí situace - v jedné části jsme se měli chovat nenápadně, a splynout s bloumající veřejností, v té druhé naopak dělat nejrůznější absurdní úkony (jako lehat si na zem, zouvat si boty a použít je jako fiktivního telefonu apod.). Ve chvíli, kdy jsem začala svět kolem sebe vnímat jako hru, najednou jsem s překvapením zjistila, že nápadný je téměř kdokoli, pohybující se v Palladiu. Protože sluchátka na uších měla tak polovina chodců, postávání u zábradlí či sprint po jezdících schodech provozoval kdekdo. V podstatě si nikdo

nevšímal nikoho a nikoho nic neudivovalo. Uvědomila jsem si, že už jsme natolik zvyklí na neobvyklost, a nedodržování řádu, že paradoxně nejděivněji vypadá právě ten, kdo se chová normálně (jak už ostatně naznačil ve včerejším úvodníku David).

Stejný pocit jsem zažila i zde na Hronově. Horda divadelníků, která Hronov každoročně na týden obsadí, se rozhodně normálně nechová. Ale právě to se jeví jako normální. Náš fotograf Ivo fascinovaně vyprávěl o práci jednoho ze seminářů, při němž účastníci diskutovali za chůze na dně bazénu tak vášnivě, že nevnímali okolí a vytvářeli nevědomky pozoruhodné pohyblivé obrazy. Na zahájení měl nejmenovaný člen redakce za úkol vmístit se mezi oficiální hosty, a vypadat tam podobně nepatříčně jako Forrest Gump. I když se skutečně činil, pozornost mu nakonec nevědomky ukradla oficiální delegace „grilující se“ v plném slunci na schodech Jiráskova divadla, která vytvářela takové choreografické kreace a úniky, že by se za ně nemuselo stydět ani Taneční studio Magdalena. Ve snaze uniknout před paprsky, všichni spontánně tančili drobnými krůčky tak, aby ulovili alespoň kousíček stínu, zatímco zdatný mladík se pomocí obrovského slunečníku pokoušel vyrábět celebritám potenciální stinná místa. Musel ovšem vynaložit, při nestejně velikosti členů delegace, téměř nadlidské úsilí, s výsledkem mizivým. A když náš Vtěrka M. zkusil ještě v poslední chvíli pochodovým krokem strhnout na sebe pozornost, paní starostka a další se k jeho pochodu spontánně přidali. Takže plánovaný happening se nenásilně prolнул s neplánovaným. A tak to asi má být.

Jana Soprová

Zahájení Jiráskova Hronova

Starostka Hronova Hana Nedvědová: „Pane náměstkú, nechcete nám něco slíbit?“
Náměstek hejmana Královéhradeckého kraje Otakar Ruml: „Slíbem nikdy nezarmoutíte...“

Jiráskův Hronov se rozhodl udělovat cenu souborům za jejich přínos pro amatérské divadlo. Slyšel jsem na tuto cenu a její podobu různé názory, některé velmi kritické. Ať už je tomu jakkoliv, skutečnost, že ji letos poprvé dostal svitavský soubor „C“, je pro mne výrazem čehosi, co bych nazval dějinnou spravedlností. Pro mne osobně je samozřejmě Céčko nesmírně důležité. K amatérskému divadlu mne přivedl na počátku 70. let Jirka Beneš poté, co zanikly všechny divadelní časopisy a on mně nabídl spolupráci s Amatérskou scénou a rovněž účast v hronovské porotě. Neměl jsem velkou důvěru v kvalitu amatérského divadla, ale setkání s Céčkem na loutkářské Chrudimi, kam mne přivedl jiný kamarád Mírek Česal, bylo pro mne v tomto směru přesvědčivým důkazem

To ovšem nevypovídá nic o té spravedlnosti. Dovolte mně argumentovat jinou osobní zkušeností. Když jsem psal o osudech českého amatérského divadla v 70. a 80. letech, tak jsem zjistil, že tento loutkářský soubor svou tvorbou vyzkoušel mnohé cesty, po nichž potom šly jiné soubory, jež se staly posléze legendami. Prostě dějiny českého amatérského divadla onoho údobí se bez Céčka napsat nedaly. A nedají. Od té doby také vím, jak je nebezpečné, svazující a omezující setrvávat v nějakých předem daných kolejkách a šablonách, ať už jsou dány jakkoliv a čímkoliv. Zkrátka a dobře: ať už je to s tou cenou JH jakkoliv, to, že její udělení Céčku připomnělo jeho postavení ve vývoji českého amatérského divadla, je výsostně záslužné. A spravedlivé. Proto jsem ostatně napsal tenhle Fosilní sloupek, abych to verbis expressis připomněl.

Jan Císař

Vlastně si tam žiju ten svůj druhý život

ROZHOVOR

Rozhovor s představitelem Tovjeho Ladislavem Valešem

Skoro bych roli Tovjeho nazvala vaší životní... Jak ji vnímáte vy?

Nevím, jestli je to moje životní role, i když se přiznám, že Tovjeho mám rád. Špatně se mi o tom mluví, protože to dost prožívám. I když se to může zdát banální klišé, já tomu člověku rozumím. Tak trochu to vychází i z mého osobního života, některé záležitosti jsou mi blízké. Zkrátka, člověk se v životě s leccím potká. Takže se mi hraje dobře. A vlastně si tam žiju ten svůj druhý život. Jsem rád, že jsem tuhle roli potkal, že mi byla nabídnuta.

Počkejte, já myslela, že jste si ji záměrně vybral pro sebe?

Ne, nebyla původně myšlena pro mě, ale pro pana Krause z mosteckého divadla. Já jsem to měl režírovat, a on měl hrát Tovjeho. Ale přišel s nápadem, že by bylo lepší, kdyby režíroval on, a já hrát Tovjeho. Tak jsme se domluvili, a zkusili to.

Vzpomínáte, kdy jste se poprvé potkal s tímto tématem?

To už je hodně dávno, téma ve mně zrálo dlouho. Samozřejmě, že tuhle věc dobře znám, viděl jsem film, několik profesionálních inscenací, ale amatéry jsem to zatím hrát neviděl. Vždycky jsem si říkal, že to je něco, co by si člověk měl zahrát, když na to má ta správná léta. Ale vůbec mě nenapadlo, že bych to mohl hrát já. Ale když takhle chvíle přišla, tak bych byl asi trochu bláhový, kdybych se toho vzdal.

Jak dlouho trvala příprava?

Zkoušky, vzhledem k tomu, že pan Kraus vytížen v divadle a má málo času, se roztáhl

na půl roku. A bylo to trochu hektické. Musela být domácí příprava a zkoušeli jsme v různých časech, když jsme se dali dohromady. Což vycházelo tak jednou za čtrnáct dní.

Domnívám se, že to bylo nejen kvůli zaneprázdněnosti režiséra, ale i proto, že dát dohromady tak velké obsazení není snadné. Zdá se mi, že je to jedna z vašich nejlidnatějších inscenací?

Měli jsme představení A Ježíšek už dávno... podle textu I. Bergmana, tam bylo asi 23 lidí. A shodou okolností teď máme opět na motivy Bergmanova filmu titul Lesní jahody, což je také velké plátno s mnoha herci. Máte pravdu, že v dnešní době je složité dát tolik lidí dohromady, protože když lidi mají práci a nechtějí o ní přijít, logicky mají méně času na divadlo. Takže zkoušky se hodně odsunují. Ale lidi pořád nějak fungují! Nedávno jsem se zamýšlel nad tím, jak stárnu, že bych potřeboval někoho, kdo by to po mně převzal. Teď se zdá, že jsou potenciální lidi, kteří Rádobydivadlo potáhnou dál. Takže jsem optimista.

Vraťme se ještě k Tovjemu. Jste také otec – choval byste se vůči dcerám stejně jako Tovje, nebo byste byl přísnější či naopak mírnější?

Já mám (kromě synů) dvě dcery, takže jsem si to taky prožil, když se chtěly vdávat. Jejich ženiši se mi taky dvakrát nepozdávali, tak jsem měl dost starostí, jak se s tím nějak vyrovnat. Ale teď jsem rád, že je to tak, jak to je.

Kolikrát jste tuhle inscenaci už hráli?

Tady na Hronově je to asi devatenáctá a dvacátá repríza. Hrajeme poměrně dost, určitě padesát představení do roka. Samozřejmě, není to jen tenhle titul, máme jich více.

A co připravujete nového?

Teď nedávno, 1. července, jsme měli předpremiéru Lesních jahod. A v současné době je toho spousta před námi. Jarda Kodeš s naším souborem připravuje Rozmarné léto, a já souběžně U Kočičí bažiny. Takže pojedeme dvě věci najednou. A do třetice, s Jirkou Krausem a dvěma dalšími herci připravujeme komornější věc – Sigarevův Detektor lži. Kromě toho se chystám znovu režírovat v Dobroníně, kde mám už za sebou dvě inscenace.

Jana Soprová

RÁDOBYDIVADLO, KLÁPÝ VŠECHNO NENÍ KOŠER

No všechno nebylo až tak „košer“

RECENZE

Práci souboru Rádobydivadla Klapý mohu sledovat již pěknou řádku let. A mezi jejich inscenacemi byly i takové, které se pro mne staly v tom nejlepším slova smyslu nezapomenutelné. A to z různých důvodů: Ukrutný Lorco koridou voníš (F. G. Lorca - L. Valeš) svým nekonvenčním, ve velké míře autorským pojetím, které tehdy soubor spojovalo s poetikou tzv. studiových divadel, A Ježíšek už dávno... (L. Valeš na motivy Bergmanova filmu Fanny a Alexandr) ansámbovým herectvím ve velkém činoherním „plátně“. Proto jsem byl velmi zvědavý, zda se tyto kvality projeví i v letošní inscenaci Všechno není košer, pro kterou - podle programu - Ladislav Valeš vytvořil scénář na základě knížky povídek Šoloma Alejchema Tovje vdává dcery. Bohužel právě nepřilíží tvůrčím způsobem - scénář prozrazuje značnou závislost na dřívějších zpracováních těchto povídek - na muzikálovém libretu Šumaře na střese Josepha Steina a hře Tovje vdává dcery Grigorije Garina.

Režie inscenace (Jiří Kraus) pak pracuje s velmi střídmy prostředky, jako je prázdné jeviště, do kterého je vnášen nejn nutnější nábytek a rekvizity, realistické kostýmy, prostředí pomáhají někdy dotvářet reprodukováné zvuky či hudba, přestavby také podmaluje hudba. Tedy nic překvapivého, nejzákladnější činoherní postupy. Vše je tedy centrováno na herce, jejich výkony. A ty tu jsou, naštěstí, velmi dobrým základem inscenace. Soustředěný a uměřený Valeš jako Tovje, Bernard jako trochu zakřiknutý Lajzr, představitelky tří starších dcer (zejména Maťáková), z nápadníků pak

především Ružbatský jako Feďka, ale i další. U některých však někdy převyšuje snaha o komickou charakteristiku postavy nad jednáním v situaci (některé scény milicionáře a dohazovačky), což vede k přehrávání, figurkaření.

Přes velmi dobrý herecký základ inscenace musím ale říci, že úroveň představení pro mne velmi kolísala. Nejsilnější pro mne byla druhá část první poloviny. Vinu vidím na jedné straně ve scénáři, který řadu situací seškrtává na úplná torza, jen nejzákladnější informace (aby se příběh vůbec celý odvyprávěl), a rozvoj jednání působí, zejména v poslední části inscenace, trhaně, nepřipraveně, jakoby nemotivovaně a bez emočního dopadu - což samozřejmě herce brzdí, narušuje organičnost rozvoje herecké akce (např. kusost scény odchodu dcery s milým do vyhnanství na Sibiř). Na druhé straně i režie má tendenci vést situace většinou příliš lineárně, bez dostatečné dynamiky jejich rozvoje, a to i tam, kde by to scénář umožňoval. Jako chybné vidím např. i umělé přechody herců do scénického osvětlení k jejich monologům, třeba rychlý přechod již, jak bylo předtím zdůrazňováno, téměř chromé matky do světla působil až nechtěně komicky.

A tak především díky síle příběhu a kvalitám hereckého ansámblu jsem viděl poměrně zdařilé představení. U samotné inscenace však cítím, zejména v tvořivém přístupu a režijní pomoci hercům v jejich výkonech, ještě výrazný nevyužitý potenciál.

Aleš Bergman

První půlka mě bavila hrozně, druhá už trochu méně. Ale dobré. A obdivuji pana Valeše, že dokázal odehrát představení i s rozdrčenou českou.

Martin Rumler

Dobře udělané, ale nebyl to úplně můj šálek kávy. Je to šikovný soubor.

Adam Steinbauer

Bezprostřední zážitek. Mám tento soubor moc ráda a neklamali mě ani tentokrát. A přeji panu Valešovi brzké uzdravení.

Karla Dörrová

Byl to velmi úctyhodný výkon, který mě potěšil, dojal a převážil i případné výhrady, které by spousta lidí mohla mít, ale jsou nicotné oproti celkovému dojmu. Krásné představení a jsem rád, že jsem ho viděl.

Daniel Razím

úžasný dobrý
supr kořeny
pospolitost
karamel židovství
současný válka judaismus
výborný nenávist
skvělý
mešuge
vedro tradice
potěšení
vtipný

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Vznešený nebyl Charms, ale jeho žena

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Ruský kroužek
při V. A. D. Kladno

Co mi povíte, když vám řeknu, že jsem redaktor?

Všichni: To už jsme vám řekli při představení /smích/.

Sami uvádíte, že Charmsovy texty jsou „provařené“. Proč jste si tedy vybrali právě jeho?

Jan Zdeňkovič: Tím je to právě určitá výzva. Ale hlavním důvodem byla knížka vzpomínek Charmsovy ženy. Ta není provařená vůbec. Troufám si tvrdit, že v divadle to ještě nikdo nedělal. Úplně první myšlenka byla udělat Jelizavetu Bam, pak jsme přišli na to, že se poměrně rychle okouká a že bohatě stačí jen kousek, takže jsme šli cestou koláže.

Popište, jak probíhají vaše zkoušky.

Eva Viktorovna: Zkoušky probíhaly u mě v kuchyni. Tam jsme byli, myslím, nejvíc. To bylo fajn. Napekla jsem, navařila.

Jan: To byly dobré zkoušky.

Eva: Ale pořád jsme se nemohli hnout z místa, tak jsme usoudili, že by bylo lepší, kdybychom pečení a vaření odsunuli stranou.

Co by řekl Charms, kdyby viděl vaši hru?

Jan: Myslím, že by se mu moc nelíbila, protože byl autorem, který už měl v hlavě nějaký způsob ztvárnění. Možná by byl rád, že se po takové době pořád hraje, ale mám pocit, že si ji představoval jinak.

Eva: Když jsme se teď napotřetí připravovali, že budeme hrát, tak jsem přemýšlela, co by asi řekl tomu, že si ho lepím na zadek a celé představení ho nosím, sedám si na něj...

Jan: To by se mu líbilo. /smích/

Eva: A ještě k těm zkouškám: nejdřív jsme opravdu byli u nás doma, ale potom jsme se přesunuli do hospod. A tam se stávalo, že tamní štamgasti se nám do toho začali montovat...

Jan: ...což bylo dobré a vlastně milé. Ti, kteří denně koukají do pultu, se najednou strhnou, neudrží se a začnou režirovat. To byly nádherné okamžiky. Když nás ale režirovali půl hodiny, už to tak nádherné nebylo.

Jaký byl podle vás Daniil Charms člověk?

Jan: Mám takový dojem, že nevyzrálý, sobecký. Asi byl oblíbený, vtipný, ale lidsky nebyl nijak na výši.

Jindřich Jindřichovič: O tom je ostatně naše hra. Kdybychom uměli jeho osobnost popsat v pěti slovech, tak vůbec neděláme představení.

Existuje něco jako Charmův odkaz?

Jan: Není ani tak o něm, jako spíše o době, ve které žil. Možná si člověk uvědomí, že v téhle době a zemi je to ještě dobré.

Eva: Na nás to vlastně působí docela smutně. Jsou tam sice vtipné momenty, které vycházejí z absurdních textů, ale když se na ně podíváš pořádně, vidíš, jak je to smutné.

Jan: Tohle byla asi první doba, kdy se absurdita začala naplno projevovat, a my si jen těžko dokážeme představit, jak byly jeho texty revoluční.

Jindřich Jindřichovič: V absurditě, pokud si člověk odmyslí směšnost, zůstává vhléd na šílenost té doby. Takže víc než směšné je to hrůzné. I to zbytečně násilí.

Jaký z jeho textů vás zasáhl nejvíce?

Marek Jindřichovič: Mě asi nejvíc dostala povídka Překážka. Prunikin se pokouší svést ženu a erotické napětí je přerušeno někým v černém kabátu, který je někam odvede...

Eva: ...ani neví za co a proč.

Marek: A kontrast té strašně křehké a intimní situace se zabouchnutím dveří na konci je nekonečně smutný.

Jan: Na mě zapůsobil koncert, na kterém byla Marina. Dnes je člověk vším přesycený. Jenom my tady hrajeme šestkrát. To je strašné. /smích/ A tam z koncertu všichni brečeli, byli rádi, že na to našetřili, bylo jim jedno, že musí stát tři hodiny v horku, a ona to považuje za nejkrásnější okamžik svého života.

Andrea Andreasovna: I když otázka směřovala na dílo Charmse, tak pro mě je nejsilnější kniha jeho ženy.

Eva: Pro mě také knížka od Mariny. Líbí se mi i motiv, že žít s někým, kdo je geniální a zároveň nesnesitelný, je neskutečně těžké. Jedním z nejsilnějších momentů je popis toho, jak když byl zavřený, nesla mu několik hodin přes závěje bochník chleba, který se jí podařilo strašně těžko sehnat. A když dorazila, oznámili jí, že je mrtvý.

Jan: A během cesty ještě potkala dva umírající chlapce, kteří měli hlad a prosili o ten bochník chleba. Nakonec zjistila, že jim ho klidně mohla dát.

Marek: K tomu všemu nezapomněla napsat, jak se sníl třpytil, jaká to byla krása.

Eva: V mých očích je strašně vznešená.

Vít Malota

RUSKÝ KROUŽEK PŘI V.A.D., Kladno
CHARMSOVY PÁŠNĚ

Dvě v jednom aneb přemítání recenzentovo

RECENZE

Všechno není košer – Rádobydivadlo Klapý & Charmsovy pašije – Ruský kroužek při V.A.D. Kladno

Vím, že se to nedělá spojit recenze na dvě představení v jednu; nevím, co tomu řekne pan šéfredaktor Slížek a o Simoně Bezouškové si ani netroufnu uvažovat; vždyť přece tyhle recenze píšeme proto, aby zůstal jakýsi dokument o tom, jaké to představení bylo. A to nemluvím o mém dávném přesvědčení oddaného vyznavače strukturalismu, pro něhož dílo je na místě prvním a posledním. Zatímco tyhle dvě recenze dvou představení v jedné neplní ani jeden z těchto požadavků, neboť nepůjde o analýzu scénického tvaru, ale o přemítání o tom, jak jsme na tom v této době s divadlem. A protože jsme na JH, tak samozřejmě s divadlem amatérským. I když nějaké to slovo o scénování také padne, ale spíše bokem, na okraji. Ale říkám si: když mohou experimentovat a zkoušet tvůrci, proč by jednou nemohl recenzent.

Takže:

K této nezvyklé podobě a poloze mne vyprovokovalo prostě to, že jsem těsně po sobě, skoro bych řekl vzápětí, viděl dvě představení. Nejprve adaptaci prózy Šoloma Alejchema v činohru, jež pro soubor z Klapý zhotovil Ladislav Valeš, jež bývá uváděna pod názvem literární předlohy jako muzikál Šumař na střeše. Provedena byla tato předloha poetikou, kterou pro sebe nazývám oproštěným realismem. Jeviště je zbaveno podrobné popisující výpravy, dominuje

holý prostor, do něhož jsou v nějaké míře přinášeny – většinou herci – nějaké kusy mobiliáře, případně rekvizity. Za těchto okolností tato strohá nebo alespoň omezená a limitovaná věcnost nabývá výrazné polohy, jež může dosáhnout symboličnosti a obraznosti. Což v případě tohoto představení není tak časté, ale jisté prvky tohoto typu v něm lze nalézt. Hlavní váha poetiky oproštěného realismu spočívá pak na hercích, na jejich kolektivní disciplinovanosti a zároveň individuální schopnosti vytvořit věrohodné, plastické, životně přesvědčivé postavy, které vyprávějí o svých osudech a zároveň svou souhrou realizují situace, jejichž zřetězení je dějem. Soubor z Klapý tohle v zásadě zvládá a má přitom v hlavní roli Tovjeho herce, jenž je přímo vzorovým příkladem jak v takové poetice hrát. Viděl jsem Ladislava Valeše hrát divadlo víckrát, ale takhle ještě ne: zbaven všech zlovyků, věcně, ale přitom s hlubokou emocionalitou a jeho hovory s Bohem nenápadně, ale dost naléhavě připomněly, čím se židovství vepsalo do dějin evropské kultury a evropského umění – transcendentální starostlivosti o duši. Rád píšu o Ladislavu Valešovi tato slova, ale chtěl bych současně upozornit, že v tomto duchu je jeho výkon přesným příkladem té činohry, jež se sice vzdala řady projevů a postupů, které jí dodalo především 19. století, ale jádro této poetiky zůstává: racionální a logické vyprávění příběhu lidí ověřitelné reálnou životní zkušeností, které navíc naplňuje divákovu přání zažít něco, co mu dává naději.

V tomto směru to představení bylo a je zajisté velmi příjemné.

A pak přišly Charmsovy pašije Ruského kroužku při V.A.D. Proti tomu příjemnému a hladkému plynutí příběhu představení Všechno není košer je to záležitost prakticky neuchopitelná. Základ je už v autorovi. Derridova dekonstrukce je proti němu skoro procházka růžovým sadem, neboť podle ní zjistíte po získání prvního významu, že následuje nekonečný řetězec významů dalších, jejichž konce se nedoberete. Charms vám drtivou většinou tuhle šanci nedá, už první význam je nejasný, nezřetelný, mnohočetný. Je to skvostná intelektuální hra, která provokuje nekonečně mnoho asociací. Což je výzva pro inscenátory, aby uplatnili svou imaginaci, svou fantazii. Kladenští toho využili v plné míře. V jejich představení je toho tolik, že máme jako diváci nekonečně šanci vnímat nejrůznější roviny; bavit se a smát se stejně jako prožívat úzkost, strach, beznaděj, zoufalství. A v každém případě zažívat trvalý pocit nejistoty.

Když jsem se pokusil obě představení, jež jsou předmětem této recenze, srovnat, tak jsem si řekl, že je dobře, že jimi začal letošní JH; alespoň se otevřela dokonale šíře dnešních divadelních možností. Ale na druhé straně se nemohu neptat, zda takto zející propast není příliš, příliš hluboká a zda proto někdy nezasáhne divadlo v podstatě jeho bytí.

Jan Císař

creepy skvělý
divnost okurky strach da
nápadité absurdita nevím
oči inspirativní nuda
absurdní střední
totalita

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Je to takový únik z klasické reality

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Rámus Plzeň

Bál jsem se, že už jste opravdu odjeli. A jak to je, máte čas?

Martin Lukáš: Představení vyšlo z takové naší časové nouze, že jsme nestíhali a ne a ne se sejít – až z toho vyšla škoda času.

Kolik času jste mu tedy věnovali?

Klára Lukášová: Ono, jak to je na povídky, tak mohl zkoušet jenom někdo, nemuseli jsme se scházet všichni dohromady a každý kdo měl čas, si mohl nazkoušet svou povídku.

Jan Truhlář: Začali jsme zkoušet docela pozdě před krajskou přehlídkou v Plzni, ale nakonec to nějak dopadlo, že jsme nemuseli ani mít zkoušku večer před tím nebo ten den, jak se to dělává...

ML: Ale v podstatě v tom představení nelžeme, já taky chodím normálně na směny do práce.

KL: Během jedné přehlídky opravdu odjížděl do práce půl hodiny poté, takže nekecal.

JT: Taky jsme přemýšleli, že na tu klaněčku už vůbec nepřejdeme, jako že jsme pryč. Ale pak jsme se o to nechtěli připravit, ani nějak urazit diváka. Bylo nám to líto, takže jsme se nikdy neudrželi.

Co pro vás divadlo znamená v životě pracujícího člověka?

KL: Super úlet někam jinam. Můžu myslet na něco úplně jiného a nebýt v tu chvíli sama sebou. Když jsme třeba hráli o nějakém problému, tak jsem si ho vyřešila sama pro sebe. To, co bych normálně neřekla, jsem si prožila v představení a třeba mi pak bylo dobře. A taky je mi fajn s lidmi, s kterými divadlo dělám. Je to únik z klasické reality – práce, domov, práce, domov...

JT: Je to pak součást života, neumím si ho bez divadla představit. Jen je třeba skloubit všechno dohromady. Vždycky si říkám, jaká je to práce, pak si ale člověk zpátky řekne, že to je vlastně super. Ten výsledek, když se povede, ale i zkoušení.

ML: Je to taková nádherná energetická droga. Když potom člověk odehraje, tak ho ti diváci nabíjí.

JT: Zvlášť u tohohle představení, protože to je vždycky jiné, házení kostkou vychází, jak vychází. Poslední představení mi třeba energii malinko sebralo, ale nijak si z toho nezoufám, protože vím, že příště to bude zase úplně jiné. Takže je to pecka, protože tohle nás jen tak nepřestane bavit.

Kolik divadel už máte za sebou?

ML: Rámus jako takový má bohatou historii. Byli v něm vlastně ještě členové, kteří dnes jsou o generaci starší.

Zdeňka Vašíčková: My jsme začali v roce devadesát a na Chrudimi jsme byli poprvé v roce 1993. A až na výjimky máme každý rok nové představení.

A vždycky to byly loutkárny?

JT: No, úplně loutkárny, jakože úplně úplně, to nebyly vlastně nikdy.

KL: Nás vždycky bavila hra s předměty, najít si nějakou věc, která pak pomáhá na divadle. Vždycky to bylo skloubené, ale nikdy ne vyložené loutkové.

ZV: Ale kdybychom chtěli dělat něco, kde by nebyla potřeba vyjadřovat se přes materiál, půjde to i bez toho.

Jak funguje vaše práce?

ZV: Tohle jsou povídky Daniely Fischerové. Já je tak nějak pohrabala, vzala z toho základ a upravila je.

JT: Ale jinak zkoušení – máme nějaký text a zkoušíme, měníme, někdy ani ten text nemáme. Vychází to i ze skutečných reálií, třeba když jsme se stěhovali, hráli jsme o stěhování. U tohoto představení jsem moc nevěřil, že ho uděláme - s tím málem času, co jsme měli.

ML: Když dáme diáře k sobě, je to jako skládání puzzle, čtvereček se musí přidat k jinému, aby to vycházelo.

SKODA ČASU

RÁMUS, PLZEŇ

Slyšel jsem tu před rozhovorem nějaké „mámo, dcero.“ Jak moc jste rodinný soubor?

KL: Zdeňka je moje maminka, Lukáš je můj manžel a Tereza moje dcera.

Tereza Lukášová: Zdeňka je moje babička...

ML: ...a moje tchyně.

KL: Jarmila je moje sestra (ML: moje švagrová, TL: moje teta) a Honza je kamarád.

JT: Já jsem nevlastní bratr.

A tebe Terko, jsem se chtěl zeptat, jak se ti hraje s dospělými, a jestli hraješ i se svými vrstevníky?

TL: Ne nehraju a nevádí mi to, že hraju se staršími. Ale už jsme s babičkou vymýšlely, že bychom udělaly nějaké představení s kamarády.

ZV: Vzniklo to tak, že se chudák na zkouškách nudila a pak si většinou začala s něčím hrát. Nám se to líbilo, tak jsme ji zapojili.

JT: A taky si pamatovala všechny naše texty. Člověk pak vidí děti na písku, jak si tam odřikávají naše texty a hrají si k tomu s plyškama.

A vás, Jarmilo jsem se chtěl zeptat – máte radši pivo nebo víno?

JP: Já nepiju, já kofolu. Takže to byla velká oběť. Ale vymyslela jsem si to sama, protože pivo mi zabírá nejvíc času – když jsme inscenaci vymýšleli, měla jsem hospodu. Takže v tom zase byla ta práce.

Jan Mrázek

Škoda času?

RECENZE

S inscenacemi souboru Rámus Plzeň se na různých setkávám ji drahně let. Přiznám se, že jsem byl zvědav, s čím Rámusáci přijeli do Hronova soubor letos.

Vstupní verbální rámec, který zpočybňoval místo a čas konání představení s odkazem na momentální zaneprázdněnost aktérů, mě ale vylekal, „dvorečkovským“ klišé. Pak se zrovna „náhodou“ objevila kostka, která určila pořadí „spěchajících“ herců, aby se nehádali, kdo bude první... ach jo, to snad ne!... No, uvidíme, jak se to vyvine. Dalším hodem byl určován herní limit pro každý příběh. „Náhodné“ objevení stopek, které v zápětí začínají odměřovat vyměřený čas pro prvního aktéra, mě už rozesmálo.

Bez zaváhání nastupuje Jan Truhlář s „Beznadějnou situací“. Umělá květina, stolek, na kterém je plexisklová bedýnka

s pískem, stolní lampička, čelovka, krabička „Camelek“ se zapalovačem a popelník, dvě plastové konvičky na zalévání a soška velblouda. Bedýnka s pískem se mávnutím proutku mění v rozlehlou poušť, kterou rozpaluje sluneční svit lampičky, jen se z ní kouří. Květiny se proměňují v přátele putující pouští, konvičky prezentují měchy s vodou, která je životně nutná. Přichází noc a studený svit měsíce z čelovky osvětluje dramatickou situaci, ve které vidíme zlomyslného žíznavého velblouda, jak vypije jednomu z přátel životně důležitou vodu na zbytek cesty. Postižený odchází do pouště, aby se obětoval pro svého druha...píp...píp...píp, limit vypršel.

Na řadě je „Dvouhlavý pták“ Kláry a Martina Lukášových. Limit běží, velká kartonová krabice se rázem stává společným tě-

lem pro dvě hlavy ptáka, který se bezstarostně zbavuje všeho (oblečení) co jej tíží, aby se mohl vydat na dalekou cestu. „Na jih!“ dí, jedna z hlav, nyní herců skrývajících svou samozřejmou nahotu pouze kartonovým tělem Dvouhlavého ptáka. „Na západ!“, na jih...na západ...na jih!!! Píp...píp... píp, zrovna „v nelepším“ přeruší časový limit slibně se vyvíjející hádku hlav.

„Strom splněných přání“ odstartuje Jarmila Parčiová s nejdelším možným limitem. Opásána zástěrou se znakem Gambrinusu, odhaluje pивní stolici s úplným příslušenstvím. Hladový a žíznavý poutník, který právě doputoval, „neprozřetelně“ vysloví své přání „náhodou“ zrovna pod pípou..., „cink“, a přání již proudí do püllitru v podobě nezaměnitelného zlatavého moku. Pohyb divadelního znaku umožní protagonistce převzít úlohu poutníka, vychutnat si vrchovatě splněné přání až do dna a hned na to vyslovit další. Píp...píp... píp, stopky ji naštěstí osvobodí od dopití nově načepovaného přání.

Tereza Lukášová v nejkratším časovém limitu otevírá „Duhovou jiskru“ a vysoký proutěný koš, coby zdroj, ze kterého „proudí“ Duhový „pramen štěstí“ v podobě nafouklých pouťových balonků, obšťastňuje celé království. Balonky však po chvílce jeden po druhém praskají a pramen vysychá. Píp...píp... píp,...konec limitu, co dál?

Na řadě je zase „Beznadějná situace“, i druhý z přátel se po zjištění situace roz-

zbytečné
prima úsměvné
otazník příjemné
swingers party
staropramen nehovím
iného haluzne
nelíbilo zajímavé
hezké něco

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větší písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

pokračování na straně 10 →

hodně pro sebeobětování a mizí v poušti. Písečná bouře si s nimi pohraje, oba se živí ocitají před „oázou“ a je to.

S novým limitem se znesvářené ptačí hlavy „**Dvouhlavého ptáka**“ do sebe pustí s maximální vervou. Jsem napjatý, jak to dopadne, když ptačí hlavy muže a ženy mají jedno tělo a přitom si vzájemně usilují o život. Naštěstí si nakonec mužská hlava uvědomí, že mají jenom jeden společný žaludek, a že bez krásnější poloviny se mu nechce být a nastoupí cestu smíření. Na sever!.. Ano,... na sever!!! Cesta je volná, pták se konečně zbavuje poslední zátěže – kartonové slupky svého těla – a osvobozená těla herců v rouchu antických olympioniků nám mizí z očí směrem na sever.

Poutník dopije, ale má k našemu překvapení ještě další přání, které se mu bez okolků plní... co dál, konečně mu dochází kam, že to vlastně doputoval: „To je přece **Strom splněných přání**, ...škyt.“ Uklání se.

Na řadě je konečně Terezka, která proměňuje červený balonek v krále žádajícího vědmu o radu, co si počít. Vědma s povolením zalže, že v jednom z lidí zůstala „**Duhová jiskra**“, a tu je potřeba najít, díky tomu zlo postupně ustupuje, Vědma nakonec prozradí, že „Duhovou jiskru má v sobě každý, aniž by to tušil. To jsme si oddechli.

Příběhy samy o sobě jsou vtipně a nápaditě metaforicky postaveny i vypoin-

továny, ale myslím si, že to, co vytvářelo napětí a oživovalo můj divácký zájem, byl zpočátku mnou zatracovaný rámec, který paradoxně losem osudu představení dodával nespekulativní autenticitu a logiku spoluúčasti ostatních aktérů. Jsem vděčný Rámu-

sákum za skvělý zážitek a odvahu v hledání divadelnosti ve zdánlivě všedních věcech i způsobech inscenování. Pro mě to opravdu nebylo **ŠKODA ČASU!**

Karel Vostárek

Divadelní dovednost se nespojila s texty autorky

RECENZE

Na inscenaci plzeňského Rámusu mám, jak říkává Ludvík Vaculík, dva názory. Nebo spíš je to jako s tou příslovečnou sklenicí, poloplnou a poloprázdnou dle úhlu pohledu. A i když se má začínat špatnými zprávami, zkusím se na plzeňskou sklenici nejdřív podívat jako na poloplnou.

Rámus je soubor, který na jevišti působí maximálně sympatickým dojmem a který dokáže navíc snadno navodit onen cenný pocit vzájemného soubytí herců a diváků v jednom prostoru, lehkou, jaksi nonšalantní atmosféru, ve které je jasno, že nejde o virtuozitu žádného typu, ale o společný zážitek a ve které se i případné chyby nejen promíjejí, ale přímo hrají. Rámus je soubor, který umí přijít s osobitým a neotřelým formálním klíčem inscenace, Rámus je soubor, který skutečně

loutkářsky „myslí v materiálu“, který dokáže vytvořit sugestivní obraz dvou nahých těl v krabici od elektrospotřebiče nebo působivě pointovat příběh dvojicí květin, které se nečekaně vynoří z písku. Čistě divadelně je Škoda času silná, intenzivní inscenace.

Jenže tahle divadelní dovednost se mi v sobotu 2. července o půl desáté večer nijak nepojila se samotnými texty Daniely Fischerové. Její exempla, „příběhy s ponaučením“ z knížky Duhová jiskra, jsou totiž texty mimořádně hutné, v nichž všechno míří k pointě a slouží konečnému sdělení. Jejich sevřenost věru nevybízí ani k jevištnímu ilustrování, ani rozehrávání či domýšlení. Nepopírám, že imaginace Rámusu se s nimi místy zajímavě setkává (nejvíce asi v „poušt-ním příběhu“) – chtě nechtě však rozvolňuje

jejich přísnou stavbu a zamlžuje jejich pregnantní pointy.

A z čeho nejsem moudrý vůbec, to je pak rámec celé inscenace, všechen ten nedostatek času, házení kostkou a stopky měřící čas hraní jednotlivých příběhů. Je to jistě zajímavý a oblíbený vypravěčský princip, to vzájemné prostupování a dotýkání jednotlivých příběhů. Jenže to by musely nějak tematicky souviset, musely by se nějak zajímavě tematicky dotýkat na svých „zlomech“ (těžko to ovšem zařídít, když se příběhy přerušují v náhodně zvolených místech) a muselo by se v nich nějak podstatněji objevovat samotné téma času, jeho nedostatku, spěchu atd. Takhle mě celou dobu napadalo, zdali by onen rámec stejně dobře (a zřejmě i lépe) nepřiléhá i k mnoha jiným povídkářům...

Jan Šotkovský

Marie Nováková a Ivo Kristián Kubák

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

BOJ JAKO BÁSEŇ, OBRAZ, JEDNÁNÍ

Boj to bezpochyby bude

Pokud to bude BOJ, tak takový, kde mlčí zbraň, ale mluví múzy. Ale boj to bezpochyby bude. Lektori Kristián Kubák a Máša Nováková totiž vybrali svým seminaristům nesnadné soupeře – totiž tvůrce velmi všestranné, provokující formou i obsahem. Mnohdy hravé, formálně vynalézavé, bouřlivě revoluční, či eroticky nažhavené, i když to s těmi ženami ne vždy vycházelo... A tak pochopitelně taky dosti depresivní. Jinak řečeno, dříve než si se seminaristickými tvářemi spojili jména (Máša si prý pamatuje hned, Kristián naopak téměř nikdy), byli tu tři velikáni: Edvard Munch, Jiří Kolář a Jindřich Štyrský. Ti totiž byli doporučení účastníkům již předem, a první seminární setkání probíhalo jako první souboj. Jinak řečeno, ti rozhodnutí, přesvědčovali nerozhodnuté, aby se připojili právě do jejich skupiny...

To však byla až druhá část ranního programu, který započal u pojiždné konvice s kávou (vize Kubáková, že 18 seminaristů dá si kávu, a oni budou mít tu svou zdarma, nevyšla, zkazila ji jedna přeběhlce do semináře light designu). A navíc, ne všichni kávu pijí, že... Takže každý za své! Školní třída neláká, a tak výprava směřuje do parku, kde se zabodne na břehu léta vypuštěného bazénu. Jak najít inspirativnější východisko pro divadlo poezie?! Naštěstí včas, neb vzápětí se již snaží vytlačit skupinu seminaristé konkurenčního spolku J. Adámka, ale nedaří se jim to.

Začíná několik otukávacích kol. V prvním z nich je tu dotaz, co si kdo představuje pod pojmem divadlo poezie? Formulace poměrně nejisté, rozhodně se však dozvídáme, že divadlo poezie může být SKORO VŠECHNO. Nejde v prvé (a vlastně ani jiné) řadě o verše, ale spíše o situace, potenciální konflikt, o zpracování jakéhokoli nepravidelného, nedramatického textu. A pro inspiraci může sloužit vlastně cokoli, od výtvarných děl, přes korespondenci, deníkové záznamy, literaturu beletristickou spíše nežli faktickou atd. atd. V druhém kole musí o sobě každý účastník říci pět vět, a NESMÍ přiznat, že MÁ RÁD DIVADLO. No, není to úplně nejlehčí. A už vůbec se nám nedaří být vtipní, jak se o to mnozí pokoušíme (ano, i já jsem vyzvána, a tak musím s pravdou ven, tedy s tím, že jsem seminárník pouze jednodenní). Třetí až šesté kolo, když máme bez rozmyšlení jmenovat svou oblíbenou knížku, film, herce a divadelní hru či inscenaci, ukáže různorodost zájmů téměř bezbřehou. Ale, jak Kristián konstatuje: Teď už o vás víme víc, než si myslíte!

A nyní nastává ono skupinkování s třemi autory, kteří, jak se ukáže, mají společné při-

nejmenším dvě věci. Všichni byli schopni vyjadřovat se umělecky mnoha různými způsoby, ať už slovem či obrazem, perem, štětcem. A všichni měli podivuhodné životní osudy.

Máša upřesňuje: „Jsou to autoři, kteří se vyjadřovali nějak výtvarně, literárně a autobiograficky. Deník je vždycky ta nejautentičtější studna toho, co se dá o člověku zjistit. Každý to ovšem dělal trochu jinak: Kolář psal vlastně svoje básně jako deník a měl koláže jako deník, korespondenci jako básně a koláže jako korespondenci. Vlastně všechno, co dělal, byla už rovnou autobiografie. Munch si psal deník, který byl tajný a na jehož začátku je napsáno - určeno pro čtení Eduardem Munchem. Byl to tedy takový tajný deník, kde si psal básně a záznamy. A jeho obrazy přímo vycházely z jeho traumatu. Štyrský se zase zabýval sny, zapisoval si je a kreslil. Takže taky biografie. Vybrali jsme tedy vesměs lidi, kteří psali jedním tahem dílo i život.“

Takže tři skupiny a tři autoři, kteří se na týden stanou materiálem...

Pokud se seminaristi nevěnovali už předem samostudiu, nevadí – lektori jim připravili spoustu literatury. Takže potichu se vzdalují, a nechávají je tvořit.

Jak byste tedy charakterizovali divadlo poezie?

I. K. Kubák: Když se nejedná o původně dramatickou látku, tak to pro mě okamžitě padá na pole divadla poezie. Samozřejmě je otázkou, jestli by to každý viděl podobně, jestli to někdo nevidí příliš úzce, ale řekněme, že jakmile se vychází z nedramatické látky, autentických dokumentárních materiálů, z básní a podobně, je to, tak jak to chápeme my, divadlo poezie.

M. Nováková: Mně přijde dobrý Grossmannův citát: divadlo má prý pomáhat poezii a rozvíjet ji. Ne, je to jinak, poezie má pomáhat divadlu a rozvíjet je. Takže, vlastně není žádné divadlo poezie, je prostě jen nějaký materiál, a nějaká možnost vyjadřovat se osobněji a jinak než skrze drama.

Jana Soprová

Tělo mluví první

rád činoherní divadlo a věnuji se mu. Mám rád slova, ale vím, že jich někdy používáme zbytečně mnoho.“

Tudy prosím

„Seminář by měl být o hledání a nacházení cest: k vlastnímu tělu, ke komunikaci s partnerem. A k tomu, jak oboje použít. Jak se zbavit svých překážek v hlavě, jak se zbavit svého ega, které v herecké práci často velmi překáží. Jde o to nalézt určitou míru pokory, bez které se divadlo jakéhokoliv druhu prostě dělat nedá. Spíše tedy naši činnost vnímám jako práci mentální, než pohybovou. Snažím se ukázat cestu. Pochopitelně je třeba také umět říct, jak daleko je možné zajít a kam už ne, ale je zapotřebí se primárně nestavět negativně pouze proto, že se mi nechce nebo mi to není pohodlné. Seminaristé se naučí rozeznávat některé cesty, směry. Jak a kudy se po nich dá jít. Pokud jim naznačená cesta bude vyhovovat. Nechci je nic učit. Je to proces objevování.“

Cvičení

„Používám herecká a pohybová cvičení, různě je míchám a kombinuji. Každé z těchto cvičení cílí trochu jinak. Na počátku se budeme snažit tělo uvolnit, odstranit případné bloky a špatné návyky či zlovyky. Pak se budeme snažit tělo aktivizovat a připravit jej k tomu, aby mohlo tvořit. Budeme zkoušet cesty, jak tělo používat. Například tím, že budeme separovat některé jeho části a ostatní necháme odpočívat. Budeme třeba používat pouze kostru nebo naopak půjdeme přes kůži. Další cvičení uskutečníme i v komunikaci s partnerem. Vysvětlíme si přímou kontaktní komunikaci v principu vedení a následování, budeme řešit i hlubší interakci.“

Rovněž práce s textem

„Budeme v průběhu semináře pracovat i s textem. V podobě jednoduchých replik, možná se dostaneme i k dialogům. Původní vizí není čistě pohybový workshop. Budeme postupně rozkrývat a skládat jednotlivá témata a nechci na začátku semináře říci, kam vše směřuje a jaký je cíl. Tím bych zrušil cestu, která k němu vede a která je podstatná. Jde o proces, nikoliv o výsledek.“

Předváděčky

„Dá se říci, že jsem odpůrce prezentací na Jiráskově Hronovu. Vzhledem k tomu, jak mám semináře zaměřené, je mi jasné, že příprava předváděčky zabere spoustu času, který by se dal využít pro samotnou práci. Byť nepopírám, že i to může mít přínos pro frekventanty a jde o další zkušenost. Předváděčky jsou navíc vnímány jako prezentace, a princip, kdy by mohlo jít o náhled do naší práce, není možný. Především kvůli počtu lidí, kteří na sobotní předváděčky chodí. Z těchto důvodů prezentace nemusím. Kategoricky je ovšem neodmítám, a pokud se stane, že seminaristé budou opravdu velmi chtít a bude materiál, je možné se do toho pustit.“

Učení navzájem

„Tím, jak své zkušenosti předávám dál, znovu je pro sebe objevuji. Nacházím to, co jsem již zapomněl, tu cestu si s nimi vždy procházím znovu. Objevuji tak nové souvislosti a v mé práci mě to posouvá dál. Posouvá to moji práci i jako herce, interpreta, učím se od svých seminaristů, vidím, jak jim, které principy fungují a které ne.“

Jan Švácha

První seminář, který má být zachycen do zorného pole Zpravodaje, to má vždycky nejtěžší. Vlastně se ještě nikdo s nikým nezná a seznamování s lidmi, prostředím, s lektorem a festivalem jako takovým je na samém počátku. Nicméně, někdo být první musí. Koneckonců díky tomu získal titul tohoto článku i druhý význam. A lektor Jan Hnilička reaguje na nabídnutá slovní spojení.

První kontakt

„Složení skupiny seminaristů kurz ovlivní nejvíc. Zatím mohu jen stěží seminář hodnotit, po jednom dnu. Nicméně můj první dojem je takový, že naše práce je koncentrovaná a soustředění lidí je nad průměrem, který jsem očekával. Věřím, že bude všechno fungovat a něco společně objevíme. Je úplně jedno, jak je skupina rozličná. Kdo má kolik let nebo zkušeností. Zaleží pouze na tom, zda chtějí, jestli mají motivaci. Jestli mají zájem a makají. Pak už je jedno, jestli někdo něco umí, má něco za sebou nebo ne. To není podstatné.“

Prostředí

„Sálek v ZUŠ je příjemný, má skvělou podlahu, má ale i několik nedostatků. Je na náš počet docela malý a je zde slyšet ruch z ulice – kdybychom zavřeli okna, nedalo by se dýchat. Pokud se týče práce v plenéru, úplně ji neodmítám. Ale nevyhledávám ji především z toho důvodu, že přináší velké množství rušivých elementů a na koncentraci je to pak ještě náročnější. Možná v průběhu festivalu vyhledáme nějakou zajímavější lokaci, ale určitě se bude jednat v našem workshopu jen o mizivé procento. Většinu času budeme ve škole.“

Tělo mluví první

„Název je úplně prostý. Vždy nejdříve funguje tělo, a jestli potom přijde nějaké slovo, tak stejně vychází z těla. V konečném důsledku tělo vše prozradí i beze slov. Tady musím říci, že mám

Jan Hnilička

TAKO TĚLO MLUVÍ PRVNÍ

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

Hronovský výletník: mlýn Dřevíček

Za prvním sobotním výletnickým „představením“ jsme se vydali přes Velký Dřevíč po silnici směrem na Horní Dřevíč. Ve chvíli, kdy přecházíte most přes potok Dřevíč, po levé ruce můžete navštívit mlýn Dřevíček. V něm uvidíte spoustu dřeva, dřívěk a dřevíček. Vybavení mlýna je totiž původní z doby první republiky a většina strojů je ze dřeva. Zdejší mlynář vás přivítá, o kalhoty si vypráší čepici a pak začne vyprávět o historii mlýna a funkci jednotlivých strojů, počínaje Franciovou turbínou, která dodnes mlýn pohání, a konče skluzavkou, po které plné pytle putovaly do mlýnice. Největším zážitkem je, když celé to složité, staré, krásné a dodnes fungující soustrojí pustí. Režisér, který tohle představení aranžoval, byl skutečný umělec. Kožené transmise z jediné hřídele pohánějí všechna ta „hejblátka“, síta, filtry a vy si můžete nechat do ruky padat mouku hladkou, hrubší, polohrubou, ještě hrubší, hrubou a nakonec cosi, co už bych moukou ani nenazval. Jednotliví herci jsou přesní, každý je

včas na svém místě a temporytmus je striktně dodržován. Skutečně úchvatné představení! Na závěr si zblízka prohlédnete stejně starou pec (v té se dodnes pravidelně peče) a ochutnáte i zdejší chléb. Mňam! Pěšky trvá jedna cesta necelou hodinu, pro lenochy je proti mlýnu parkoviště. Druhé představení – jídelna Wikovu. Zdejší režisér nejenže nezvládl zajistit, aby se herci na place nesráželi, on dokonce zkusil prolínačku dvou front – hladové a nasycené. Náповěda sice fungovala a dokola vysvětlovala, kam odložit přibory, kam ubrousky, ale temporytmu by prospělo, kdyby občas nezkušeným hercům pomohla. Další fronta se stála na razítka a poslední na diktování čárek. Tohle představení mělo diletantskou režii, také scénografie hercům spíš překážela. Dlužno ale poznamenat, že na textu jsme si pochutnali a protože první divadlo jsme měli až od půl páté, stihli jsme ho – dokonce s patnáctiminutovou rezervou. Konec dobrý – všechno dobré!

Pavel a Pavla z rodu Němcourů

WIKOV MGI

Sponzoři 84. Jiráskova Hronova

Wikov MGI, a. s. – generální partner
Eurovia CS, a. s.
Marius Pedersen, a. s. Hradec Králové
SOVIS CZ, a. s.
Sico Rubena, s. r. o.

PRIMÁTOR, a. s.
TSR Czech Republic, s. r. o.
COROLL, s. r. o. Hronov
Saar Gummi Czech, s. r. o.
DABONA, s. r. o. Rychnov
Vodovody a Kanalizace, a. s. Náchod
D-energy, s. r. o. Rychnov
Veba, a. s. Broumov
Hašpl, a. s.
Internet2, s. r. o.
DLNK, s. r. o. Česká Skalice
Konica Minolta Business Solutions
Czech, s. r. o. Hradec Králové

... existuje výpravná kniha Malované opony divadel českých zemí?

Její vydání bylo výsledkem čtyřletého výzkumu a poprvé tak byl veřejnosti představen souhrnný přehled známých i zapomenutých divadelních opon – od té Hynaisovy v ND či zámeckého divadla v Českém Krumlově, až po opony jevišť venkovských hostinců nebo loutkových divadel. Objevná, výtvarně osobitá a zajímavá kniha o 412 stranách s takřka 250 vyobrazeními malovaných opon se stala podnětným příspěvkem k tématu péče o uchování kulturního dědictví.

Knihu vydalo v prosinci 2010 Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) Praha. Její vydání se mj. stalo výzvou a impulsem pro kulturní aktivisty v řadě míst, kteří si uvědomili, že staré malované opony mají svou kulturní a historickou hodnotu a dali o existenci opon ve svých místech vědět pracovišti Databáze českého amatérského divadla v NIPOS. To se ostatně průběžně i po vydání knihy věnovalo badatelské činnosti vedoucí k dalšímu rozšíření rezervoáru malovaných opon a jejich dokumentaci.

Za tři a půl roku od vydání knihy byla tak zaznamenána existence dalších zhruba 100 opon. Několik opon se dočkalo i restaurování a vystavení ve veřejných prostorech. O mnohých existují pouze písemné záznamy či zmínky pamětníků a samotné opony jsou patrně v nenávratnu. V zhruba padesáti místech však byly opony dochovány a v nejbližších týdnech bude zajištěna jejich kvalitní dokumentace. Jakmile se tak stane, objeví se získaný obrazový i textový materiál na stránkách Databáze českého amatérského divadla a v budoucnosti i v dalším knižním vydání.

Nemáte v místech působení svých souborů kulturně-historický poklad v podobě malovaných opon, o níž se neví? Pokud ano, dejte vědět na adresu divadlo.baze@nipos-mk.cz. Zda o vaší oponě má pracoviště databáze povědomí, zjistíte na stránkách www.amaterskedivadlo.cz. Vítány jsou i informace o již fyzicky neexistujících malovaných oponách.

Milan Strotzer

Sytý hladovému nevěří

První den v jídelně se – eufemisticky řečeno – nepovedl. Bez jídelníčků se seminaristé vydávali k obědu v podstatě naslepo a až na místě se ukázalo, že jedinou vegetariánskou alternativou ke kuřecímu řízku je kuřecí řízek. Do fritáků tak narychlo putovaly aspoň smažené sýry. Nevelká jídelna

ovšem praskala ve švech, k čemuž výrazně přispělo zejména to, že se o výdej pokrmů staral početný tým dvou kuchařek – ani jedna z nich přitom nebyla vybavena více než dvěma pažemi.

Snad aby se seminaristé mohli v útulném pekle jídelny zdržet o něco déle, museli

před odchodem projít ještě jednou zkouškou: razítkováním stravenek na celý týden. Fronta na štemple utěšeně rostla, díky čemuž hlediště v Čapkově sále zelo poloprázdnou. Šlo o test, zda je seminaristům bližší žvanec, než Charms? Pokud ano, projel ruský surrealista souboj na celé čáře.

-dav-

Třetí kolo – díl druhý

V minulém díle jste četli: Ondřej, Bára a Pavel jedou z Mostu do Hronova na kolech. Důvod neznáme, asi jde o dočasné pomatení. (Dez)Orientují se přes GPS, fotí selfie na Facebook a sní o svalnatých stehnech. Jsou to mostečtí hypestři.

(Příběh podle skutečné události. Na přání těch, kteří přežili, nebyla jejich jména změněna.)

11 km – Cígo na kopci a první dávka emocí reprodukováných slovy, která rozhodně v seriálu Ulice neuslyšíte. Jsme přeci od divadla, a tak je náš slovník velmi pestrý.

Asi 37 km – konečně oběd, tedy: nevíme, jestli je to oběd, protože za to, co nám přináší servírka, by se nemusela stydět ani školní jídelna v Hronově ve svých nejhorších časech. Ale je to teplé a aspoň se to už nehejbe...

57 km, Roudnice nad Labem – po zjištění, kolik máme ujet za dnešní den, nadšení upadá. Je pravda, že dvojka od trojky není tak daleko, ale pokud za ní máte ještě nulu, věřte, že někteří z nás, ač možná ovlivnění placebo příslibem pevného zadku, to skousávají dost špatně. Ondra je dokonce donucen koupit si energy žvýkačky a doslova se naspíduje. K naší smůle začíná říkat vtipy, čímž nás štví. Ponorka. Uf!

58 km – Ondra zjišťuje, že má prošlápnuté pedály. Dáváme to za vinu žvýkačkám. Ondra kupuje nové šlapky a zapomíná v ob-

chodě helmu. Čekáme. Když usedá na bicykl, vybíhá za ním švarný prodavač s kerkou na rameni a nebojácně mu předává helmu. Bezpečnost na prvním místě.

75 km, Mělník – zastavujeme v pizzerii na pivko. Ondra pořád vypráví vtipy a Pavel ho stírá. Ondra vtipkuje dál, Bára to ignoruje a mele svou, prý pokud tohle přežije, bude mít ten nejhezčí zadek na světě! Koukáme se na GPS a posledních 10 km do Hostína v nás vyvolává nadšení a skoro euforii.

80 km – začíná stoupání

81 km – stoupání pokračuje

82 km – Ondra nemluví! SLÁVA!

83 km – Bára oslavuje svoje stehna.

84 km – Pavel zastavuje uprostřed lesa a křičí: „K...a, jedeme špatně!“ Lehký šok. Ondra říká další vtip, Pavel ho uzemňuje, Bára se kácí. Naštěstí proti nám jede cyklista a po dobře položené otázce nás ubezpečuje, že Hostín je za zatáčkou. Byl, ale za pěti! Nesnášíme lidi!

85 km, Hostín – Ondra má výbornou kamarádku (asi jediná jeho pozitivní vlastnost), která nás přivítá bramborovými plackami a solí. Večer se zpívá a hraje na kytary.

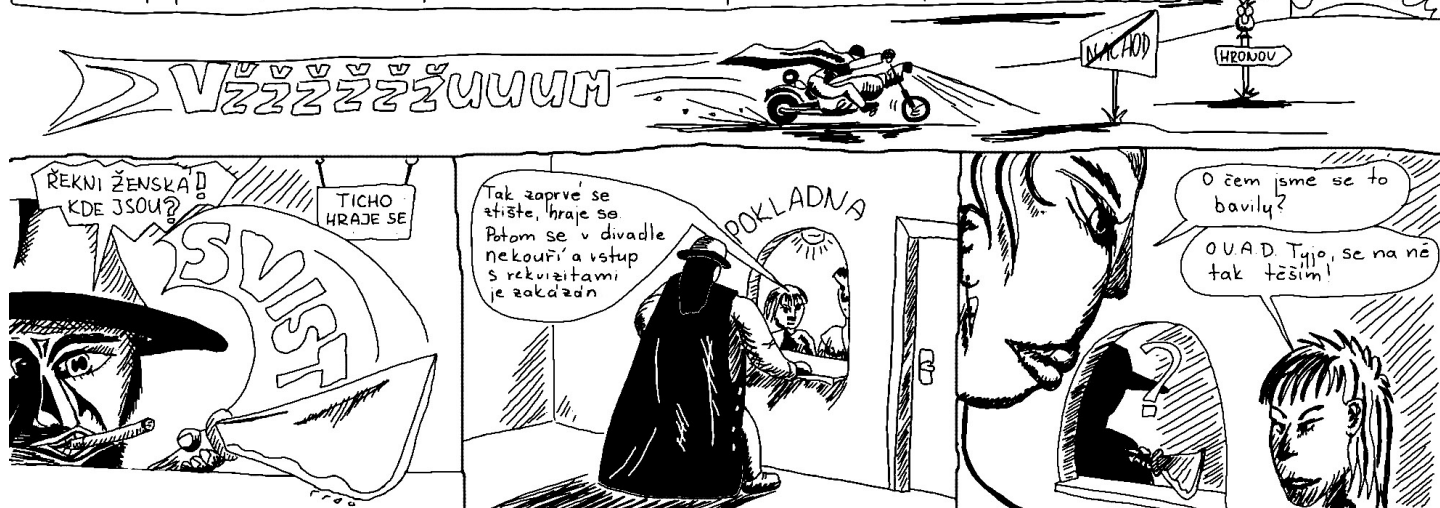
Nástrahy na cestě. Jak si mladí cestovatelé poradí s šlapkami? Jde to s nimi do kopce i z kopce. Pavel sbírá, Bára s Ondrou nechápu.

Pokračování napínavého thrilleru přineseme už zítra!

Ondra Hyneš, Bára Gréeová, Pavel Skála

STRIP

[Detektiv pospíchal do Hronova. A pak rovnou do divadla k pokladně. Tam by mohli říkat si, vědět.]

PĚNA DNÍ

POSTARSTVÍENČNÍ RUBRIKA

Restaurace Radnice Primátor 11 Český světlý ležák

Způsob čepování:

Hodinu před svou degustací jsem byl právě v této restauraci svědkem hrůzného způsobu čepování piva. „Mistr výčepní“ položil sklenici kolmo k pípě a pivo do ní prostě „vypustil“. Jako by ale něco tušil, při mé objednávkě držel sklenici hezky ve sklonu 45 stupňů. Výsledkem však byla taková pseudohladinka, neboť když zjistil, že na hladinku mu nevyšla míra, pivo tam ještě tzv. docákl. Takže se dostal přesně na hranici mezi hladinkou (čepování na jeden zátah) a čepováním nadvakrát (chyběla typická pěnová čepička pro tento způsob).

Barva:

tmavě zlatá

Pěna:

Slušně hustá, místy velké bubliny. Slabě, ale přece, kroužkuje. Drží se v tenké vrstvě po celou dobu konzumace.

Vůně:

Chmelová s jemnými sladovými tóny

Chuť a říz:

Zpočátku překvapí rozmanitost sladovosti, která při prvním doušku rozhodně dokáže navnadit. S postupujícím časem se sladovost vytrácí a nahrazuje ji chmelová hořkost. Ta je vzhledem k zajímavému začátku zklamáním, především pro svou plochost. Hořkost je až nepříjemně ulpívající. Říz je vyšší.

Co na to pivovar:

Pivovar Náchod je k nám, co se týče popisu tohoto produktu, poměrně neupřímný. Svou jedenáctku chválí pro jemnou hořkost a velkou pitelnost. Ale právě ona jemná hořkost, která toto pivo neviděla ani z rychlíku, k oné velké pitelnosti chybí. Pochvalme alespoň užití kvalitního moravského sladu, jehož silnější zastoupení by tomuto ležáku rozhodně prospělo.

Další komentář:

Od roku 2010, kdy Primátor 11 získal zlatou pivní pečeť pro nejlepší pivo svého druhu, uplynula nějaká ta doba. Buď mu sládkci nevěnují tolik pozornosti, nebo jsem narazil na špatnou hospodu.

Sommelierský kvíz:

Abych zjistil, s jakou vážností přistupují k čepování a jeho různým možnostem, ptám se pokaždé, kolik by stálo „mlíko“ (půllitr plný pěny – slouží štamgastům jako odpočinek po pátém pivu). Výčepní na mě chvíli hleděl, než se konečně zeptal, jaké že mléko chci. Když jsem mu vysvětlil princip „mlíka“, řekl, že o tom nikdy neslyšel a že se omlouvá.

5,5 malotáška z deseti

Vít Malota

ZÍTRA

PONĚLÍ 4. SRPNA

14.00, 18.00 a 19.30 hodin / 55' / SOK

BUDETO! Plzeň / režie: Michal Ston

I. Procházková, BUDETO! Plzeň: Nazi

14.00 a 17.00 hodin / 75' / ZS / doprovodný TRIARIUS Česká Třebová

Jan Procházka: Kočár do Vídně

Kapacita představení je omezena! Vstupenky za Kč 20,- je možné zakoupit v IC.

15.00 hodin / PAJ / doprovodný

Mimotaurus Praha: Zajíček a velká mrkvová zahrada

16.00 a 20.00 hodin / 90' / JD

BLOK: Tanec, tanec... – scénický tanec

INTRO Postřelmov / V tunelu

NoTa Plzeň / Inspirace v haiku

TS Magdaléna Rychnov u Jabl. n.N. / Brod vědomí

Dzandzare DDM České Budějovice / V zajetí UKV

Malý soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary / V tichu noci

INTRO Postřelmov / Já, ty, my a vy (možná i oni)

Akordy ZUŠ Červený Kostelec / Vyprahllost

ZUŠ Lounských Praha 4 / Nejsi sám

TS Puls SVČ Opava / Poznej se, dotkneš

se nebe Cramps-dance Litvínov / O-svícení

16.30 a 20.45 hodin / 125' / SJČ

ŠAMU Štítina / režie: Václav Benda

Ray Cooney: Rodina je základ státu

18.00 hodin / PAJ / doprovodný

Saturday Morning Band

19.30 hodin / PAJ / doprovodný

Jazz Generation

23.15 hodin / 45' / JD

BLOK: Otevřeno Kolín – pohybové divadlo

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium Ostrava /

režie: E. Polzerová

E. Polzerová a soubor: Hry nevinné nebo vinné?

Pantomima S.I. Brno / režie: Josef Tichý

Josef Tichý, Jindřich Zemánek: Kupé

TS Puls SVČ Opava / choreografie: E. Vondálová

Bariéry v nás

TS Puls SVČ Opava / choreografie: E. Vondálová

Novinová

21.30 hodin / SOK / doprovodný

DS Tajfun při Matičním gymnázium Ostrava:

Povídky malostranské

22.00 hodin / PAJ / doprovodný

Divadlo Mimotaurus Praha: Stará pověst

VTĚRKA MRÁZEK

Na první fotce se Jan Mrázek, coby sólista v dechové kapele, připravuje na své sólo ve hvízdání.

Na druhé fotografii jako nutný člen honorace vyčkává, až přijde jeho čas.

16.30 a 20.00 hodin / 110' / JD

DS Tyl Rakovník / režie: Alena Mutinská
P. Šabach, I. Hlas, P. Jarchovský, J. Hřebek, M. Hanuš: Šakalí léta

16.45, 20.45 a 22.30 hodin / 65' / SJČ

Ruský kroužek při V.A.D. Kladno: Charm-sovy pašije

15.30, 18.40 a 19.45 hodin / 30' / SJČ

Michail Bulgakov, Tomáš Hájek: Morfium

14.00, 20.20 a 22.30 hodin / 65' / SOK
BLOK:

Liberi in utero / režie: M. A. Johnová

Dei Terra: Lanugo

MLADIVADLO Litoměřice / režie Aleš Pařízek

Jean Tardieu: Jedno slovo za druhé

18.30 a 21.00 hodin / 75' / ZS / doprovodný
TRIARIUS Česká Třebová

Jan Procházka: KOČÁR DO VÍDNĚ

kapacita představení je omezena! Vstupenky za 20 Kč je možné zakoupit v IC

15.00 hodin / PAJ / doprovodný

Akordeonový orchestr Musica Harmonica

17.00 hodin / PAJ / doprovodný

Dechový orchestr mladých

17:00 hodin / Kavárna Blanka / doprovodný

Odpoledne s argentinským tangem

18:00 hodin / Obecní dům Velké Poříčí / dopr.

Poetický večer - mozaika festivalových písní a recitace vlastních básní pana Jardy Čížka

19.30 hodin / PAJ / doprovodný

Relax Band

Zpravodaj 84. Jiráskova Hronova 2014

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová, Petra Jirásková,

Jan Švácha, Vít Malota,

Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto),

Aleš Hejral (komiks), Michal Drtina (zlom),

David Slížek (šéfredaktor)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

Neprošlo jazykovou úpravou!

LÁTKA, TEXT

A NĚŽNOSTI

Ahoj, Zpravodaji, porotce se mě zeptal, jestli vím, kde mám dramaturgii. Odpověděla jsem mu, že ne. Zakřičel na mě, že u prdele. Celý večer jsem se koukala do zrcadla a hledala ji. Nemůžu ji najít, a tak se vás ptám, jak vypadá, jak je velká a kde opravdu je. Jak se jí mám zbavit? Je to velká vada?

Režisérka Jana ze Zadní Stráže u Tábora (54)

Milá Jano, mohla bys hledat další den, týden i měsíc, ale dramaturgii u zadnice opravdu nenajdeš. Zřejmě jsi nevěděla, na co se tě lektor ptá, a on si tvou nevědomost pořádně

Nevíte si rady? Něco vás trápí?
Potřebujete se svěřit? Napište
do Zpravodaje, Dr.Amaturg vám poradí!
Své dotazy pošlete na:
jhzpravodaj@gmail.com.

vychutnal. Dramaturgie je umělecká činnost, která tvoří teoretický podklad pro práci režiséra, herců a dalších tvůrců inscenace. Ve výsledku inscenace netvoří žádné hmotné, hmatatelné umělecké výsledky na jevišti, je prostředníkem a zprostředkovatelem mezi autorem a inscenátory. Tvoří návrh dramaturgického plánu a podle něj také vyhledává a navrhuje dramata k inscenování. Vykonává ji osoba zvaná dramaturg. Dramaturgie je součástí divadelních disciplín. Není to žádná vada! Doporučuji nezbavovat se jí. Až režijně vyzraješ, bude se ti hodit.

Dr. Amaturg

PRAVDA NEBO LEŽ

Hronovské příběhy, které se skutečně staly... anebo ne.
Rozuzlení přineseme v zítřejším čísle.

Hronov.

Knašova ulice.

Jeden z historicky prvních letů na území republiky se uskutečnil v Hronově. Z archivů místních pamětníků jsme získali jednu velice zajímavou informaci, jejíž charakter je zaznamenán v titulku. A jak se to vlastně stalo?

Během památné soboty 16. dubna 1910 se ing. Kašparovi podařilo uskutečnit dva kilometry dlouhý přímý let přes celé pardubické vojenské cvičiště. Čech poprvé skutečně letěl nad českou půdou... V době úsilí českého národa o rovnoprávnost na českém území to mělo velký význam. Následující dva měsíce ing. Kašpar trénoval. Naučil se nejen létat rovně, ale také zatáčet, a teprve, když získal dostatečnou jistotu v ovládání svého letadla, rozhodl se k první veřejné produkci. Konala se v jeho rodných Pardubicích 19. června 1910. S letounem Blériot XI. pak

ing. Kašpar do října roku 1910 podnikl řadu veřejných produkcí v českých a moravských městech.

Na 11. září 1910 bylo plánováno veřejné vystoupení ing. Kašpara v Hronově. Let byl odložen, přestože již byly vytištěny plakáty a pozvánky. Veřejná produkce se uskutečnila až o týden později 18. září 1910, přestože ani v tomto termínu nepanovaly ideální podmínky.

Je to pravda nebo si z vás tropíme žerty?

PS: Odpověď na včerejší otázku zní: Lež! Jak nám řekl majitel Kafekáry Daniel Suchý, oba dva prameny v parku A. Jiráskova jsou natolik železné, že by přístroj na výrobu espressa zničily během několika dnů. Takže se trefil ten, kdo nevěřil.

saj